

КОНГРЕС НАЦІОНАЛЬНИХ
ГРОМАД УКРАЇНИ

РІЧНИЙ ЗВІТ 2017

CONGRESS OF ETHNIC
COMMUNITIES OF UKRAINE

ANNUAL REPORT 2017

ЗМІСТ

1. Про нас	2
2. Наша команда	3
3. Курс неформальної освіти	4
4. Джерела толерантності	8
Контент тематичних днів	13
Залучені до співпраці організації	19
Відгуки	20
Фінансова підтримка проекту	21
5. Європейський табір	22
Контент тематичних днів	27
Залучені до співпраці організації	35
Відгуки	36
Фінансова підтримка проекту	37
6. Клуби толерантності	39
7. Аналіз даних і розроблення рекомендацій щодо боротьби з антисемітизмом і ромофобією в Україні: за рівні права і рівні можливості	43
8. Проект у співпраці з Українською Гельсінською спілкою з прав людини «Думайдан-2017: гуртуймося біля шатра порозуміння»	47

КОРОТКО ПРО НАС

Конгрес національних громад України (КНГУ) є всеукраїнською громадською некомерційною організацією, що представляє інтереси етнічних спільнот України, створеною з метою об'єднання зусиль національних громад у сфері захисту прав меншин, збереження культури та мови національних меншин, їх інтеграції в громадянське суспільство України, виховання толерантності й протидії ксенофобії.

КНГУ з 2002 року займається проектами для української молоді, метою яких є виховання міжнаціональної й міжрелігійної толерантності, інтеграції молоді етнічних спільнот у громадянське суспільство України.

НАПРЯМИ РОБОТИ

1. Інформаційно-аналітичний
2. Моніторинг проявів ксенофобії і расизму в Україні
3. Освіта в сфері міжнаціональної та міжрелігійної толерантності для дітей та молоді
4. Освіта з міжнаціональної та міжрелігійної толерантності для дорослих
5. Видавнича діяльність

СторінкаFB:
facebook.com/kngukongress/

Наша команда

Тетяна Мураткіна —
виконавчий директор
КНГУ

Йосиф Зісельс — виконавчий
віце-президент КНГУ

Нечипорук Руслан —
методист проектів
КНГУ

Альфія Шевченко —
координатор проектів
КНГУ

Людмила Бондаренко —
менеджер проектів КНГУ,
методист Європейського
Табору

Дарина Живоглядова —
координатор київського
Клубу Толерантності КНГУ

Анна Клименко —
координатор київського
Клубу Толерантності
КНГУ

КУРС НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Курс неформальної освіти покликаний зібрати активну молодь з різних регіонів України, для отримання різнопланової інформації про особливості неформальної освіти в Україні, заповнивши наявні прогалини, адже нові знання та прагнення до них є фундаментом для розвитку будь-якого суспільства і кожної конкретної людини.

Курс є освітнім майданчиком для окреслення проблемних питань з різних галузей, які допоможуть сформувати нові компетенції або посилити вже наявні, ті, в яких є потреба для особистої реалізації, своєї громадянської відповідальності та фахової роботи з дітьми та підлітками.

ЦІЛІ КУРСУ:

- розвиток неформальної освіти серед активної молоді
- посилення ключових компетенцій в розвитку особистої реалізації, а також оволодіння інструментами виховання у сфері лідерства, толерантності, протистояння дискримінації, дотримання прав людини, розвитку активної громадянської позиції в роботі з дітьми та підлітками
- формування компетентних тренерів для роботи з дітьми та підлітками серед етнічних спільнот України
- відбір тренерів та тренерок для роботи з дітьми та підлітками у проектах КНГУ

ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ:

- Тренінги
- Майстер-класи
- Онлайн-заняття між модулями

**ЛЮТИЙ-
КВІТЕНЬ
2017**

КООРДИНАТОР:
Тетяна Мураткіна

СКЛАДОВІ КУРСУ

I МОДУЛЬ:

- основи дидактики
- загальні методики виховання
- основи психології різних вікових груп дітей
- основи етнопедagogіки
- інтерактивні технології навчання
- основи гендерної психології, гендерне виховання
- основи роботи з дітьми, які пережили військові дії, психологічні аспекти додання посттравматичного стресу у дітей
- пошук внутрішніх ресурсів

II МОДУЛЬ:

- надання першої домедичної допомоги
- план дій під час екстремальних ситуацій
- розвиток громадянської позиції і соціальної відповідальності особистості
- проблеми упередженого/стереотипного сприйняття іншого, протидія дискримінації та нетолерантності

200
ЗАЯВОК
ПОДАНО

60
УЧАСНИКІВ
ВІДБРАНО

35
ЖІНОК

25
ЧОЛОВІКІВ

III МОДУЛЬ:

- методологічна робота над програмою і тематичними днями програм проєктів КНГУ «Джерела толерантності» та «Європейський табір»

ЗАЛУЧЕНІ ТРЕНЕРИ

Олексій Кавлак
Неля Лавриненко
Любов Залюбівська
Євгенія Ковальова
Дана Нечипорук
Тамара Марценюк
Ярослава Музиченко

Марина Вострова
Марія Назарова
Тетяна Саніна
Леонід Ніколаєв
Наталія Бакуліна
Анастасія Медко

Віолетта Цибочкіна
Ігор Коліушко
Ігор Ковалик
Наталія Кривда
Олександр Дем'янчук
Олександра Матвійчук

ДЖЕРЕЛА ТОЛЕРАНТНОСТІ

Проект дитячого міжнародного табору «Джерела толерантності» діє з 2002 року.

Діти та підлітки з різних етнічних спільнот та релігійних конфесій з різних регіонів, в тому числі з зони конфлікту на Сході України, відпочиваючи разом, вчать долати стереотипи, гідно презентувати себе і свою культуру, розуміти один одного та взаємодіяти у своїй місцевості, в країні та у світовому співтоваристві.

ДЛЯ ЧОГО ІСНУЮТЬ «ДЖЕРЕЛА ТОЛЕРАНТНОСТІ»?

- формування громадянської ідентичності на засадах європейських демократичних цінностей
- усвідомлення цінності діалогу та культурного розмаїття (повага і визнання рівності, взаєморозуміння між етнічними спільнотами, релігійними громадами, сприйняття культурних відмінностей)
- подолання стереотипного мислення
- підвищення рівня толерантності учасників та учасниць
- навчання неконфліктним формам взаємодії
- формування майбутніх лідерів етнічних спільнот
- мотивування до пізнання і збереження історико-культурної спадщини своєї етнічної спільноти в Україні, як складової історії і культури нашої держави і, загалом, світу
- поглиблення навичок спілкування, критичного мислення, самостійності суджень, командної роботи і соціальної відповідальності
- моделювання успішних ситуацій для розвитку спільноти і громадянського суспільства країни

facebook.com/sourcesoftolerance

ПРОЕКТ МІСТИТЬ:

**«ДЖЕРЕЛА ТОЛЕРАНТНОСТІ.
МОЛОДША ЗМІНА»**

для дітей 8-12 років
04 липня — 15 липня 2017

**«ДЖЕРЕЛА ТОЛЕРАНТНОСТІ.
СТАРША ЗМІНА»**

для підлітків 13-16 років
19 липня — 30 липня 2017

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ

Місце проведення проекту постійно змінюється з метою знайомства учасників та учасниць з особливостями різних регіонів нашої країни. у 2017 році «Джерела толерантності» проходили у Львівській області, пансіонаті «Славський».

250
УЧАСНИКІВ

та учасниць — з української, єврейської, польської, німецької, литовської, грецької, вірменської, румунської, болгарської, кримськотатарської, російської спільноти

54
ТРЕНЕРИ

з двох команд — креативних, творчих, здібних, що люблять дітей

ПОСІБНИК

Методичною групою розроблено посібник для проведення командних занять, що включає психологічні вправи на знайомство, формування команди, розвиток довіри, формування ідентичності, вправи на роботу з почуттями та емоціями, вправи на розуміння дружби, відповідальності, досягнення порозуміння.

Посібник став дружнім порадиником для тренерів у проведенні командних занять та національного блоку.

Над методичкою працювали Тетяна Мураткіна, Руслан Нечипорук, Людмила Бондаренко, Ярослава Музиченко.

ТИПОВИЙ ДЕНЬ ТАБОРУ ДТ_2017

08:00 – Підйом

08:45 – Ранкова руханка / презентація дня та його наповненості

09:00 – Сніданок

10:00 – НАЦІОНАЛЬНИЙ БЛОК

Включає інтерактивні заняття: воркшопи, дискусії, проведення флешмобів, робота з аудіо/відео матеріалами

12:30 – Вільний час

13:00 – Обід

14:00 – Тиха година/басейн

15:00 – Командні заняття

16:00 – ГУРТКИ

Театральний, вокальний, стрільба з лука, хореографічний, hand made, малювання, холодний фарфор, спортивний, психологічний, журналістики

18:00 – Підготовка до вечірнього заходу

19:00 – Вечеря

20:00 – Вечірній захід та дискотека

22:00 – Фідбек дня в командах

23:15 – Стафмітинг команди табору

КОНТЕНТ ТЕМАТИЧНИХ ДНІВ

КРИМСЬКОТАТАРСЬКИЙ ДЕНЬ

Учасники молодшої зміни 5 липня занурилися в багатоманітну культуру кримських татар. Наскрізною ідеєю дня були відвідини інтерактивного музею Криму, кожна локація була присвячена окремому місту, зокрема: у Бахчисараї діти змогли послухати кримськотатарські легенди та казки і при цьому насолодитися запашною пахлавою та какао, у місті Керч всі разом оволоділи мистецтвом кримськотатарського національного орнаменту, у місті Ескі Кирим приміряли національні костюми, а в місті Кафа всі разом заспівали національних пісень. Завершилась екскурсія містом Гезльов, де всі разом станцювали запальний танок Хайтарма.

РУМУНСЬКИЙ ДЕНЬ

11 липня був присвячений національному святу «Драгобете» — день закоханих. Усі мали можливість написати листівку із зізнанням у коханні румунською мовою, знайти свою другу половинку за допомогою народних прикмет, танцювати традиційний танок з віником та заспівати пісні.

ВІРМЕНСЬКИЙ ДЕНЬ/ГРЕЦЬКИЙ ДЕНЬ

На старшій зміні 24 липня — це був день театрального перевтілення та фестивалю. Учасники познайомилися з Сергієм Параджановим, Шарлем Азнавуром, Олександром Арутюняном, Ванушем Ханемеряном, Іваном Айвазовським, поговорили про їх внесок в культуру України.

На молодшій зміні 10 липня була організована екскурсія у місто Львів, де відбувся енергійних та яскравий квест вірменськими та грецькими куточками Львова, під час якого заспівали ліричних пісень, переклали своє ім'я на грецьку або знайшли у ньому грецьке коріння; відвідали палац знаменитого купця Костянтина Корнякта і розглянули грецьку та вірменську архітектуру на вулицях Львова. За сприяння грецької громади Львова провели флешмоб з запальними танцями перед Львівським оперним театром, до якого долучались всі охочі львів'яни.

ЛИТОВСЬКИЙ ДЕНЬ

9 липня — це день феєрії литовських національних свят та гулянь, зокрема свята Каледос, Йонініс, Ужгавініс, Атвелікос. Підсумком дня стало запускання віночків та спільним хороводом.

ПОЛЬСЬКИЙ ДЕНЬ

Почався як традиційна польська казка, на старшій зміні 25 липня, казка яка познайомила підлітків з особливостями мови та її цікавими фактами. Вечірній захід був одночасно квестом, головоломкою та творчою майстернею, завдяки якій була намальована карта Польщі та України.

На молодшій зміні 8 липня діти познайомилися з культурними особливостями поляків, які проживають на території України, з їх традиційними стравами, костюмами, піснями та танцями. Головним девізом дня став нерозривний зв'язок та взаємовплив польської та української культур.

ДЕНЬ РОСІЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

23 липня підліткам на старшій зміні запам'ятався смачними млинцями, новим поглядом на вже знайомих персонажів російських казок та народними піснями. Ввечері казка «Царівна жаба» постала у вигляді вестерну, фантастики, бойовика, мелодрами та ін. День закінчився стрибком у минуле — дискотекою 90х.

РОМСЬКИЙ ДЕНЬ

12 липня на молодшій зміні всі діти на день стали представниками ромської спільноти. Скуштували національні страви, приміряли ромські костюми і виконали душевні романси.

Вчилися розуміти мову, переглядаючи мультики на основі ромських народних казок.

Важливим аспектом дня на старшій зміні 27 липня стало обговорення сучасних актуальних викликів, які стоять перед представниками ромської спільноти в Україні. Учасники занурилися в історію та її страшну сторінку — геноцид ромів, намагалися подолати існуючі стереотипи щодо етнічної ромської спільноти. Завершенням дня стало яскраве дійство спільного танцю у вигляді ромського колеса, що є національним гербом ромського народу.

БОЛГАРСЬКИЙ ДЕНЬ

В цей день на молодшій зміні 13 липня всі побували в гостях у героя болгарських казок та легенд Хитрого Петра, який гостинно пригостив всіх солодощами та розказав про особливості болгарської культури, побуту, про сімейні цінності. Завершився день інсценуванням болгарських народних казок.

На старшій зміні 20 липня підлітки обговорили історичні аспекти появи болгар на теренах сучасної України, прослідкували увесь історичний шлях розвитку болгарської громади в нашій країні, познайомилися з національною кухнею та дізналися про взаємовплив на культурні особливості болгар та українців. Завершився день спільним створенням живої карти України та Болгарії.

ЄВРЕЙСЬКИЙ ДЕНЬ

На молодшій зміні 7 липня день було присвячено знайомству з традиціями євреїв України через єврейські свята, традиційну кухню, костюми, єврейські пісні та танці стали зрозумілишими та ближчими. Вже традиційно ввечері всім табором зустріли Шабат, за єврейською традицією зі свічками, виноградним соком та традиційними халами.

На старшій зміні 21 липня день розпочався з руханки під сучасну єврейську музику. Прапор Ізраїлю був пронесений під гімн «Гатіква». Серед освітніх локацій були: хупа — традиційна ритуальна частина єврейського весілля, Шабат, де всі вчилися випікати хали. Особливо цікавим стало заняття про основні символи єврейства: Тору, мінору, Сідур, кіпу. Вивчили пісні «Хава нагіла» й «Тода», та із запалом танцювали «Адаму ве-Шамаїм».

НІМЕЦЬКИЙ ДЕНЬ

Діти разом з тренерами на молодшій зміні 8 липня змогли зануритись у культуру німців в Україні, вивчили пісні й танці, взяли участь у дебатах, а також дізналися більше про німецький арт й розмалювали «частини зруйнованої берлінської стіни». Ввечері учасники табору перевтілювалися у німців та показували свою театральну гру у веселих сценках. У кінці дня на дітей чекала драйвова диско-тека із квасом та сосисками.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

Український день завжди є одним з найяскравіших та незабутніх, бо саме в цей день представники всіх етнічних спільнот, що проживають в Україні, об'єднуються під єдиним гаслом «наша рідна Батьківщина». На молодшій зміні 6 липня діти занурилися у світ видатних українських винахідників, що вплинули на перебіг світової історії. Подискутували на тему козацької держави, розмалювали традиційними орнаментами пряники та під сучасні українські пісні завершили день.

На старшій зміні 28 липня темою дня були видатні діячі культури ХХ століття. Лесь Курбас, Михайло Семенко та інші стали ближчими для підлітків через захопливий світ їхньої творчості. На вечірньому заході було презентовано збірку маловідомої поезії Михайла Семенка з власним творчим дизайном учасників «Джерел толерантності».

ЗАЛУЧЕНІ ДО СПІВПРАЦІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Центр розвитку особистості Training BOX (тренінги, навчання, мастер-класи, коучінг) | facebook.com/trainingbox.ua

Карбон Сервіс, Видавництво Артбук | yagallery.com/publishing

Академія Української Преси | aup.com.ua

Фонд ім. Г. Бьолля в Україні
та Видавництво «Видавництво» | vydavnytstvo.com

UNITED for Intercultural Action European network against nationalism, racism, fascism and in support of migrants and refugees | unitedagainstracism.org

Львівська міська рада, департамент
«Адміністрація міського голови» | city-adm.lviv.ua

Громадська організація «Всеукраїнська асамблея татар»

Асамблея Національностей України | assembly.org.ua

Українська Гельсінська спілка з прав людини | helsinki.org.ua

Союз уральських народів України

Львівський державний академічний театр опери та балету
ім. С.Крушельницької | opera.lviv.ua

Київська вірменська громада | kievao.com.ua

Спілка ромських громадських організацій
«Ромська Рада України»

Рада національних спільнот України | radaspilnot.org.ua

Всеукраїнська спілка громадських організацій
«Конгрес Ромен України»

Західно-українське Грецьке національно-культурне
товариство імені К.Корніяктоса

ЯНА ТКАЛЕНКО
(старша зміна, 5 команда, 16 років)

Настало время скучать по всем :) Эта смена была правильной и прекрасной благодаря всем тем, кто принимал участие в её функционировании.

ІРИНА КОРОЛЬ
(молодша зміна, 3 команда, 10 років)

Кожного року я чекаю початку літа не через гарну погоду і відсутність школи, а через те, що знаю напевно: скоро початок табору «Джерела толерантності»

ДАША ПИЛИПЕНКО
(старша зміна, 3 команда, 14 років)

Вернуться бы сейчас в первый день лагеря и снова прожить эту смену! Как же мне не хватает девочек из моей комнаты, с которыми мы говорили на любые темы! наших лучших воспитателей, благодаря которым наш отряд был таким дружным. Дискотек, фидбеков. Этот лагерь стал для меня таким родным, благодаря ему я узнала много нового и переосмыслила многие вещи. С нетерпением жду новой смены лагеря и очень скучаю по всем.

ВОЛОШИНА АЛЕВТИНА
(молодша зміна, 5 команда, 12 років)

Це мій улюблений табір, тут кожного року збираються дуже яскраві діти і тренери, шкода, що він так швидко завершується, але я знаю точно, що наступного року обов'язково приїду знову.

**ПРОЕКТ «ДЖЕРЕЛА ТОЛЕРАНТНОСТІ» РЕАЛІЗОВАНО КОНГРЕСОМ
НАЦІОНАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ ЗА ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ**

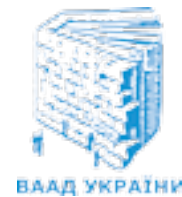
МІЖНАРОДНОГО ФОНДУ «ВІДРОДЖЕННЯ»

КИЇВСЬКОГО ОФІСУ ЄАЕК

ВААД УКРАЇНИ

ТОВ ІНФОПУЛЬС

БЛАГОДІЙНИХ ВНЕСКІВ БАТЬКІВ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТАБІР

Це освітній простір, метою якого є формування молодого покоління, через цінності, які формують демократичне суспільство.

Проект дає учасникам непересічний досвід занурення в тематичні дні табору — важливі сторони європейського життя, можливість дослідити найкращі західні практики для їх втілення у власному просторі.

Освітня програма у форматі воркшопів, тематичних локацій, гуртків, командних занять, живих бібліотек, екскурсій - генерує мозаїку актуальних питань та викликів сучасного світу.

«ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТАБІР»: ПРО ЩО ВІН?

- розмаїття європейського політичного життя, принципи демократії
- права людини, протидію дискримінації
- інструменти медіаграмотності, вміння орієнтуватись в інформаційному просторі
- екосвідомість — відповідальне ставлення до природних ресурсів, протидію споживацтву
- навчання неконфліктним формам взаємодії
- фінансову грамотність, створення інноваційних суспільно корисних стартапів
- критичне мислення, незалежність думок, допитливість
- громадянську активність та солідарність — формування свідомості активного громадянина, готовність брати відповідальність
- роботу в команді

facebook.com/europeancampua

ЦИТАТА УЧАСНИКА «ЄТ-2017»

Нас вчать моделі поведінки європейського громадянина

ГЕОГРАФІЯ УЧАСНИКІВ

- учасники ВПО з Донецької та Луганської областей
- прифронтна зона: м. Мар'їнка, м. Красногорівка
- Київська область
- Хмельницька область
- Дніпропетровська область

- Чернівецька область
- Львівська область
- Рівненська область
- Харківська область
- Придністров'я (Тираспіль)
- Абхазія (Зугдіді, Тагілоні)

106
УЧАСНИКІВ

з високою мотивацією до нових відкриттів та знань

29
ТРЕНЕРІВ

команда проекту — сміливі, розумні, готові до змін, гарне відчуття гумору, синергія яких реалізувала проект

ПОСІБНИК

У 2017 році підготовлений «Методичний посібник тренерів Європейського табору». Включає вправи на кожен день згідно групової динаміки.

Команда розробників: Людмила Бондаренко,
Тетяна Мураткіна, Руслан Нечипорук.

ДЕНЬ «ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТАБОРУ» СКЛАДАЄТЬСЯ:

08:00 – Підйом

08:45 – Ранкова руханка / презентація дня
та його наповненості

09:00 – Сніданок

10:00 – **ЗАНЯТТЯ В КОМАНДАХ**

Командна робота дозволяє створити довірливу безпечну атмосферу, де є місце кожному учаснику та учасниці, сприяє формуванню дружніх зв'язків з однолітками та тренерами, допомагає більше зануритись в життя табору, дослідити в ігровому форматі актуальні суспільні процеси

11:30 – **ТЕМАТИЧНІ ЛОКАЦІЇ**

Освітні локації в інтерактивній формі (дискусія, обговорення, програвання у грі, форум-театр, мозковий штурм, робота з аудіо/візуальними матеріалами тощо) розкривають зміст тематичного дня

13:00 – Обід

14:00 – Тиха година/басейн

15:00 – **ГУРТКИ/ВОРКШОПИ**

17:00 – Вільний час/спілкування

19:00 – Вечеря

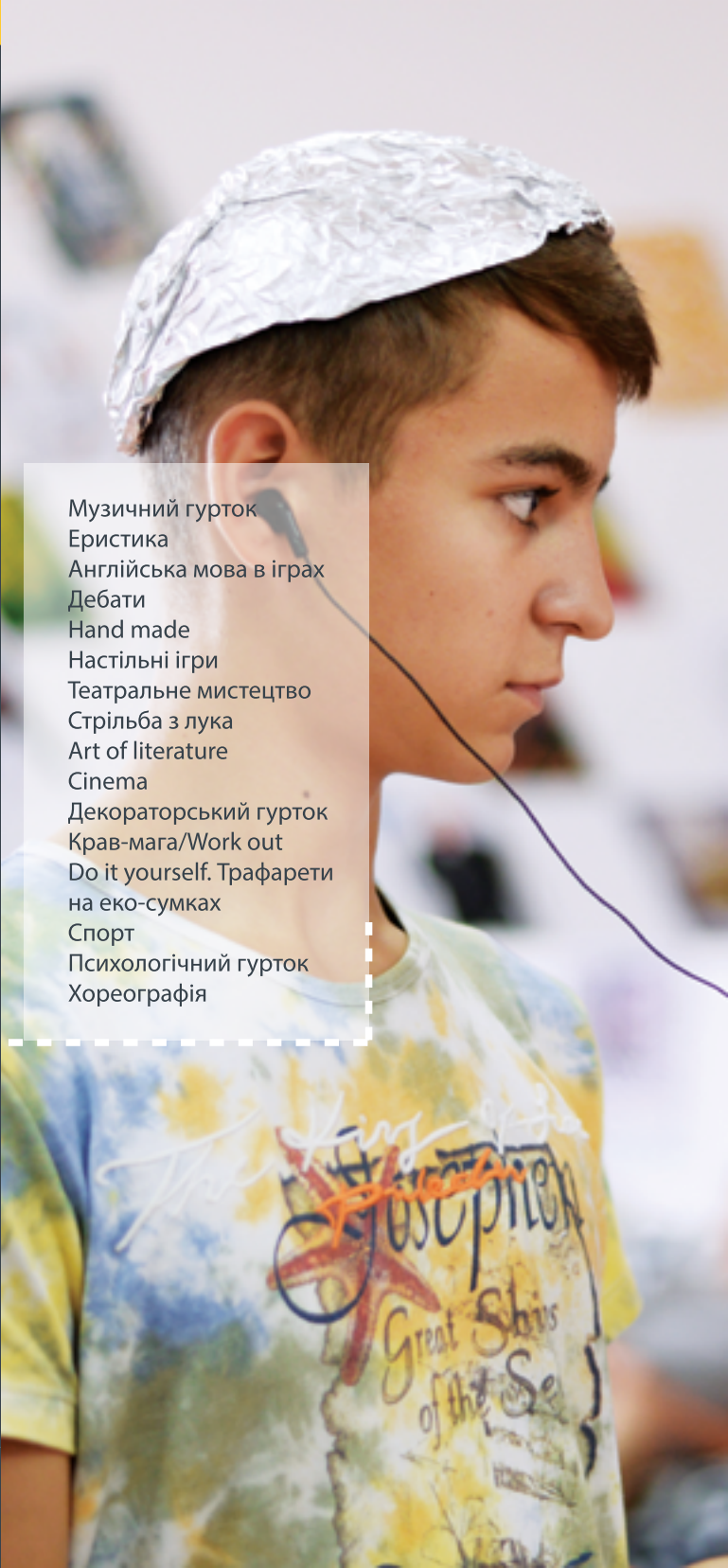
20:00 – Вечірній захід

21:00 – Дискотека/ тематичний фільм з обговоренням

22:00 – Фідбек дня в командах

Фідбек дає можливість відрефлексувати отриманий досвід та поділитись своїми враженнями, думками, пропозиціями

23:15 – Стафмінг команди табору

Музичний гурток
Еристика
Англійська мова в іграх
Дебати
Hand made
Настільні ігри
Театральне мистецтво
Стрільба з лука
Art of literature
Cinema
Декораторський гурток
Крав-мага/Work out
Do it yourself. Трафарети на еко-сумках
Спорт
Психологічний гурток
Хореографія

КОНТЕНТ ТЕМАТИЧНИХ ДНІВ

ДЕНЬ ВІДКРИТТЯ (4.08.2017)

Відповідальна: Тетяна Мураткіна

ХРОНІКИ ДНЯ:

- Приїзд у Славське. Знайомство з тренерською командою та територією табору
- Командні заняття та тимбілдінг
- Калейдоскоп тематичних днів
презентація цікавинок, які підготувала команда
- «Європейський табір» оголошено відкритим :)

ДЕНЬ ДЕМОКРАТІЇ (5.08.2017)

Відповідальні: Владислав Сасін, Анастасія Кіт,
Всеволод Хома

ІДЕЯ ДНЯ: занурення в розмаїття політичного життя Європи, дослідження еволюції вчень про демократію в світі, знайомство з принципами демократії. Підготовка до Дня виборів — парламенту «Європейського табору-2017», до Дня самоврядування.

ХРОНІКИ ДНЯ:

- Командна гра «Острів»
- Квест «Принципи демократії»
- Освітні локації «Політичні ідеї в Європі»
  - соціалізм
  - соціал-демократія
  - консерватизм
  - радикалізм
  - лібералізм
- Спеціальний гурток Дня демократії «Дебати»
(ведучі: Анастасія Кіт та запрошений гість Андрій Іваницький)
- Вечірнє Ток-шоу з суперечливими представниками різних політичних течій

ДЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ (7.08.2017)

Відповідальні: Марія Суляліна, Руслан Нечипорук

ІДЕЯ ДНЯ: знайомство учасників з історією становлення прав людини, Загальною декларацією прав людини, базовою термінологією. Обговорення важливості дотримання прав людини, протидії дискримінації.

ХРОНІКИ ДНЯ:

Освітні локації:

- Навіщо потрібні Права людини • Суд присяжних
- Історія Прав людини • Словник Прав людини
- НЕдискримінація

Екскурсія та обговорення освітньої виставки
ГО «МАРТ» «Кожен має право знати свої права»

ДЕНЬ ЕКОЛОГІЇ (8.08.2017)

Відповідальні: Дарина Жданова, Андрій Книжний

ІДЕЯ ДНЯ: відповідальне ставлення до природних ресурсів, протидія споживацтву, засміченню, формування свідомого екомислення.

ХРОНІКИ ДНЯ:

Тематичні заняття в командах на теми:

- Папір • Пластик • Органіка
- Zero Waste • Вода

Тематичні майстер-класи:

- екологія стосунків та культура згоди
- ненасильницьке спілкування за методикою
Маршала Розенберга
- етика робочих компліментів та
конструктивної критики

ДЕНЬ МЕДІАГРАМОТНОСТІ (9.08.2017)

Відповідальні: Людмила Бондаренко, Анна Клименко, Ілона Істоміна, Дарина Живоглядова

ІДЕЯ ДНЯ: формування в учасників вміння орієнтуватись у різноманітті інформаційного простору; розвиток критичного мислення, формування аналітичних навичок; виховання осіб, які вміють ефективно підтримувати комунікацію в сучасному світі.

ХРОНІКИ ДНЯ:

Учасники та учасниці мали можливість відвідати освітні локації:

- Рекламується все • Пропаганда та нові медіа
- Правда чи фейк? • Шлях новини
- Безпека соціальних мереж

Тематичні майстер-класи:

- Ми — редактори • Створення власної реклами
- No hate speech movement, Council of Europe
- Ведення Instagram

ДЕНЬ СОЦІАЛЬНОЇ ВКЛЮЧЕНОСТІ. ЧАСТИНА I (10.08.2017)

Відповідальні: Андрій Книжний, Дарина Жданова, Олександра Корсакова

ІДЕЯ ДНЯ: усвідомлення важливості солідарності та громадянської активності, прийняття інакшості, допомога малозахищеним соціальним групам та створення інклюзивного простору, обговорення факторів, які спричиняють маргіналізацію певних груп та визначення які кроки ми можемо робити для створення інклюзивного суспільства.

ХРОНІКИ ДНЯ:

- Психологічне заняття в командах, під назвою «Обери собі друга» з рефлексією та обговоренням
- Жива бібліотека з запрошеними гостями:
  - «Історії з (не) будинку» (історії про геронтологічні заклади та допомогу літнім людям)
  - «Невидимі люди» (книга про допомогу безхатченкам від активіста громадської організації «Молодь за мир»)
  - «Колишній в'язень» (особиста історія боротьби колишнього в'язня)
  - «Про кого ми не думаємо» (книга про волонтерство, як форму активізму)
- «Бачити наосліп» (книга від активістки всеукраїнського велопробігу за участю незрячих людей «Бачу! Можу! Допоможу!»)

**ДЕНЬ СОЦІАЛЬНОЇ ВКЛЮЧЕНОСТІ. ЧАСТИНА II
(11.08.2017) ПОЇЗДКА ДО СОЦІАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ ЛЬВОВА**

Відповідальні: Тетяна Мураткіна,
Людмила Бондаренко

ХРОНІКИ ДНЯ:

Поїздка у соціальні заклади Львова:

- ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Емаус – Оселя»
- Реабілітаційний центр «Дорога» (реабілітація наркозалежних)
- Притулок для тварин ЛКП «Лев»
- Львівський обласний центр крові
- Львівський геріатричний інтернат

ДЕНЬ START UP ТА НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ (12.08.2017)

Відповідальні: Наталія Жукова, Андрій Безпалюк

ІДЕЯ ДНЯ: ознайомлення учасників з прикладами успішних стартапів, надання ресурсу для розвитку, знайомство з можливостями, які змінюють світ на краще; усвідомлення можливостей неформальної освіти; знайомство з необхідними компетенціями людини в сучасному світі.

МЕТА: надихнути учасників помічати свої ідеї та вчитися перетворювати їх в реальність, вмотивувати учасників стати рушійною силою прогресу в суспільстві.

ХРОНІКИ ДНЯ:

Освітні локації:

- Громадський активізм
- Online активізм
- Професії майбутнього
- Неформальна освіта

Тематичні майстер-класи:

- Робота з аплікаційними формами проєктів
- написання успішних мотиваційних листів, CV
- Start up cases та краудфандинг

Створення власних ідей бізнес start up та соціальних проєктів. Найкращі соціальні ідеї отримали фінансову та організаційну підтримку КНГУ та в подальшому будуть реалізовані авторами та авторками.

ДЕНЬ КУЛЬТУРИ І РЕЛІГІЇ (13.08.2017)

Відповідальні: Аннастасія Провозін, Дар'я Страйстер,
Дана Верстак, Гульнара Абдулгазієва,
Олександр Міронов

ІДЕЯ ДНЯ: розкриття особливостей історичної ретроспективи європейської культури та усвідомлення ролі релігії як вагомого чинника розвитку всієї європейської цивілізації.

ХРОНІКИ ДНЯ:

- Заняття в командах на тему «Первісність»
- Освітні блоки
  1. Античність. Локації:
    - Антична міфологія
    - Свято на честь бога Діоніса
    - Антична демократія
    - Філософія та аскетизм
    - Ораторське мистецтво
    - Жінки в античному світі
  2. Середньовічний ярмарок та танці
  3. Культура XX століття. Локації:
    - Мода XX століття
    - Імпресіонізм/експресіонізм через музику і образотворче мистецтво
    - Чарлі Чаплін: епоха німого кіно
    - Чому не було видатних художниць?
    - Глобалізація і культура: зіткнення
    - Освоєння космосу
- Вечірній захід у стилі Венеціанського карнавалу з масками

ДЕНЬ САМОВРЯДУВАННЯ (14.08.2017)

ІДЕЯ ДНЯ: надання учасникам практичного майданчика для реалізації ідей парламенту «ЄТ-2017»; усвідомлення відповідальності перед «виборцями», практика вміння працювати в команді.

ХРОНІКИ ДНЯ:

- Презентація плану дня парламентом ЄТ
- Створення опозиції та нового плану дня
- Узгодження нової програми та її реалізація самими учасниками. Локації:
  - Що? Де? Коли?
  - Жива бібліотека від учасників табору
  - Похід в гори
- Проведення квартирнику

ДЕНЬ ЗАКРИТТЯ (14.08.2017)

Відповідальні: Тетяна Мураткіна, Руслан Нечипорук, Людмила Бондаренко

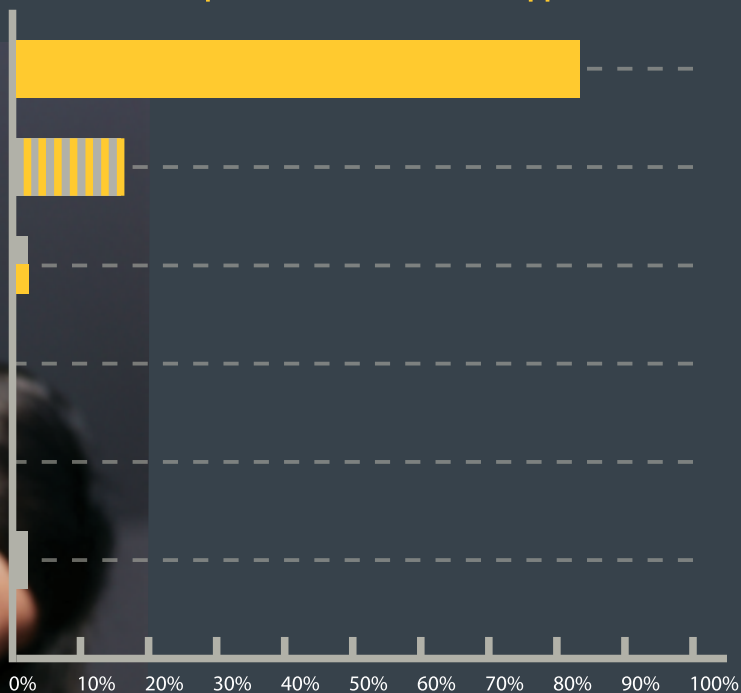
ІДЕЯ ДНЯ: підбиття підсумків табору

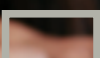

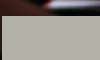
ХРОНІКА ДНЯ:

- Командні рефлексії, плани на майбутнє
- Зустріч командами з Йосифом Зісельсом (автором ідеї освітнього проекту «Європейський табір»)
- Виселення з готелю
- Повернення додому

Публікація з анкети зворотнього зв'язку учасників «Європейського табору» (опитування було проведено Представництвом Фонду Конрада Аденауера в Україні у співпраці з КНГУ)

ЯК БИ ТИ ОЦІНИВ/ЛА ЗМІСТ ЗАХОДУ?

	Відмінно		82,14%		46 учасників
	Добре		14,29%		8 учасників
	Ні добре, ні погано		1,79%		1 учасник
	Погано		0,00%		0 учасників
	Дуже погано		0,00%		0 учасників
	Дані відсутні		1,79%		1 учасник

ЗАЛУЧЕНІ ДО СПІВПРАЦІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Громадська організація MART | mart-ngo.org.ua
Мандрівна методична виставка «Кожен має право знати свої права»

Громадська організація «Молодь за мир» | peaceblog.co
Активісти — живі книги

Всеукраїнський велопробіг за участю незрячих людей
«Бачу! Можу! Допоможу!» | www.facebook.com/iseeua
Активісти — живі книги

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги “Емаус – Оселя”» | emaus-oselya.org/ua

Реабілітаційний центр «Дорога» (реабілітація наркозалежних) | doroga.032.ua

Притулок для тварин ЛКП «Лев» | facebook.com/lvivilkplev

Львівський обласний центр крові

Львівський геріатричний інтернат

Центр розвитку особистості (тренінги, навчання, мастер-класи, коучінг)
Training BOX | facebook.com/trainingbox.ua
Запрошені тренери для підготовки співробітників

Видавництво Артбук | yagallery.com/publishing
Виставка «Діячі України. Плакати — портрети»

Академія Української Преси | aup.com.ua
«Європейському табору-2017» надали освітньо-методичні матеріали з медіа-грамотності, прав людини та журналістики для підготовки співробітників та розробки якісної програми

Фонд ім. Г. Бьоля в Україні та Видавництво «Видавництво»
«Європейському табору-2017» було надано 50 примірників книги
Лариси Денисенко «Майя та її мами» для учасників проекту | vydavnytstvo.com

UNITED for Intercultural Action European network against nationalism, racism, fascism and in support of migrants and refugees | unitedagainstracism.org
Конгрес національних громад України є членом європейської мережі UNITED, в рамках співпраці були надані освітні матеріали з тематики прав людини та протидії дискримінації

СВЯТ ОНУФРИК
Київ

Відверто кажучи, не очікував від табору настільки різнобічного та систематизованого графіку проведення днів. Кожний день запам'ятовується по-своєму, але головне, що табір є максимально корисним для підлітків, адже також дає можливість у інтерактивній та цікавій формі освіжити свої знання перед навчанням. Дякую всім організаторам та тренерам, з нетерпінням чекаю наступного табору!

САША ЖУРАВЕЛЬ,
Донецьк-Львів

Команда тренерів зробили для нас маленьку планету — Eurocamp. Тут я отримала купу вражень, нові знайомства та неймовірний досвід, але найголовніше — потужний струмінь мотивації. Я відчувала себе частиною величезної родини - тут ти завжди знаєш, що будеш вислуханим та почутим, тут ти не боїшся висувати найбожевільніші свої ідеї. Цей табір зарядив мене енергією на весь наступний навчальний рік. Хочеться сказати велике дякую усім, хто створив цей всесвіт для нас.

ВСЕВОЛОД ПРОКОПЕНКО,
Київ

Оскільки був тут вперше і отримав доволі гарні спогади, хочеться сказати, що якщо хочеш нестандартного підходу до тебе, як до особистості, ймовірно, що тобі сподобається.

**ПРОЕКТ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТАБІР-2017» РЕАЛІЗОВАНО КОНГРЕСОМ
НАЦІОНАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ ЗА ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ**

ПРЕДСТАВНИЦТВА ФОНДУ
КОНРАДА АДЕНАУЕРА В УКРАЇНІ

ФОНДУ СПРИЯННЯ ДЕМОКРАТІЇ
ПОСОЛЬСТВА США В УКРАЇНІ

КИЇВСЬКОГО ОФІСУ ЄАЕК

ВААД УКРАЇНИ

ТОВ ІНФОПУЛЬС

БЛАГОДІЙНИХ ВНЕСКІВ БАТЬКІВ

КЛУБИ ТОЛЕРАНТНОСТІ

Клуби толерантності є одним з довгострокових проектів КНГУ в Україні, Молдові та Грузії. Свою історію вони починають з 2005 року. Клуби — це особливе атмосферне місце, майданчик для спілкування дітей, підлітків, молоді, в якому проводяться цікаві зустрічі та заняття, розширюється світогляд і формується система цінностей і пріоритетів.

Координатор мережі Клубів толерантності:
до листопада 2017 року – Кіра Крейдерман
грудень 2017 і по сьогодні – Тетяна Мураткіна

ЗАВДАННЯ МЕРЕЖІ КЛУБІВ:

- створення безпечної і привабливої атмосфери для учасників
- сприяння розвитку громадянської позиції і активної реакції на актуальні виклики в суспільстві
- формування соціальної відповідальності у дітей, підлітків та молоді на основі європейських цінностей
- виховування поваги до національного, культурного, релігійного плюралізму та толерантності
- створення умов для формування громадянської ідентичності на засадах європейських демократичних цінностей (бути відповідальним перед собою та країною, розуміти права, інтереси й потреби «інших», що передбачає вміння роботи вибір з позицій громадянина)
- вдосконалити навички критичного, творчого та аналітичного мислення

КИЇВ

(координатори: Почаєвець Олена в 2016-2017 роках, Клименко Анна та Живоглядова Дарина в 2017 г.) у співпраці з Польським центром Києво-Могилянської Академії

facebook.com/kievtoleranceclub

ГЕОГРАФІЯ КЛУБІВ

Кишинів (координатор Полякова О.) у співпраці з центром неформальної освіти «Diversitate» і Єврейським культурним центром «Кедем»

Кропивницький (координатори Шестакова Л. і Козинець О.) у співпраці з цивільною організацією «Флора»

Львів (координатор Пелехата К.) у співпраці з консульством держави Ізраїль

Луцьк (координатор Ткачова М.) у співпраці з ко-воркінг «Innerspace»

Тбілісі (координатор Чучулашвілі Е.) у співпраці з НГО «Center for Participation and Development»

Чернівці (координатор Бауер О.) у співпраці з НГО «Еко-культура»

Хмельницький (координатор Чеглакова А.) у співпраці з благодійним фондом «КСЕНА» і Хмельницькою обласною універсальною науковою бібліотекою

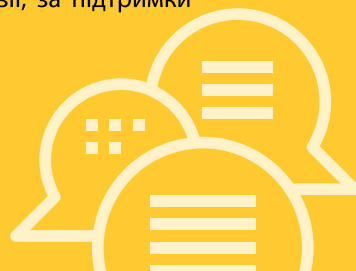
ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ

- робота з текстами
- робота з візуальними джерелами: малюнки, фото, відео, музика, твори мистецтва тощо
- Жива бібліотека (наприклад, Київський Клуб — про вибір професій, що дозволив учасникам познайомитися з успішними дорослими з України та Німеччини, їх вибором і становленням в професійній діяльності)
- арт-заняття (у Львівського клубу важливим є напрямок «осмислення різниці культур» через арт, знайомство з містом і людьми)
- флеш-моби та заняття з громадянського активізму (у Чернівецькому Клубі «Дерево толерантності» і «Лінгва-фест»)
- інтерактивні заняття з прав людини (Кропивницький клуб)
- театральні і арт-фестивалі (Луцький)
- благодійні марафони (Тбіліський клуб брав участь у благодійному марафоні «Wings for life World Run 2017»)

**ЛЮТИЙ
2017** семінар зі стратегічного та операційного планування роботи Міжрегіональної мережі Клубів толерантності для підлітків — в Україні, Молдові, Грузії, за підтримки ICAP Єднання і ЄАЕК.

ЯК НАСЛІДОК:

- Відбулося знайомство між координаторами Клубів
- Сформовано стратегічне бачення спільного майбутнього для Клубів
- Напрацьована комунікаційна стратегія

ПОРТРЕТ ВИПУСКНИКА КЛУБУ

(він або вона):

- кулінарні майстер-класи (наприклад, зі створення «кренделів єднання» або прорів-бутербродів до заняття про стереотипи, пов'язані з представниками тієї чи іншої країни\ культури — Хмельницький Клуб)
- виставки та створення артпростору
- подорожі та екскурсії

- лідер/ка думок
- знає, що таке толерантність і несе цю цінність у суспільство
- відкритий/та до нового
- вміє налагоджувати діалог, домовлятися
- співпрацює в команді
- бере на себе відповідальність
- може вести комунікацію з різними людьми
- розділяє демократичні і загальнолюдські цінності, права людини, рівність
- несе цінність власної культури і традиції
- відкритий/та до культури і традицій інших
- є активним членом свого суспільства

**«АНАЛІЗ ДАНИХ І РОЗРОБЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО БОРТЬБИ З
АНТИСЕМІТИЗМОМ І РОМОФОБІЄЮ
В УКРАЇНІ: ЗА РІВНІ ПРАВА І РІВНІ
МОЖЛИВОСТІ»**

У січні 2017 року Конгрес національних громад України розпочав реалізацію проекту моніторингу досліджень і практик протидії антисемітизму та ромофобії.

ЗМІСТ ПРОЕКТУ:

В рамках проекту здійснюється аналіз факторів, які можуть впливати на прояви антисемітизму та ромофобії, зокрема, в частині діючого законодавства, медійної політики, соціальних процесів, виконання існуючих стратегій і програм, а також практик запобігання та реагування на подібні прояви

Проект продемонструє реальний масштаб проблеми антисемітизму та ромофобії в Україні та приверне до неї увагу органів влади і широкої громадськості.

ПРОЕКТНІ ЗАХОДИ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ:

- розширений аналіз законодавства України в частині протидії дискримінації та ксенофобії (в тому числі стосовно представників єврейської та ромської громади)
- збір матеріалів щодо проявів антисемітизму та ромофобії або запобігання їм
- аналіз існуючих досліджень, стратегій, проектів та програм за тематикою проекту
- аналіз проявів мови ворожнечі в медіа
- глибинні інтерв'ю з лідерами єврейських та ромських громад, а також з представниками профільних громадських організацій
- організація круглих столів у Львові, Харкові, Києві з метою обговорення з громадськістю актуальних питань проекту та презентації звітів

ФОКУСОМ ПРОЕКТУ

є висвітлення реальних фактів та розробка максимально конкретних та дієвих рекомендацій для різних цільових груп, які мають реальний вплив на вирішення проблеми

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ МОНІТОРИНГУ БУДУТЬ ПІДГОТОВАНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ

- органів державної влади
- правоохоронних органів
- освітніх установ
- громадських організацій
- ЗМІ
- правозахисників
- донорських структур.

Попереднє обговорення результатів моніторингу та тексту рекомендацій з експертами та представниками громад відбулося у вересні-листопаді 2017 року у Львові, Харкові та Києві

За результатами попередніх обговорень рекомендації будуть доопрацьовані та опубліковані у підсумковому звіті, презентація якого запланована на лютий 2018 року

КОМАНДА ПРОЕКТУ

В'ЯЧЕСЛАВ ЛІХАЧОВ

Головний експерт проекту.
Керівник Групи моніторингу прав національних меншин Євразійського єврейського конгресу

ЛЮДМИЛА БОНДАРЕНКО

Головний координатор проекту.
Менеджер освітніх проектів Конгресу національних громад України.
Тренер з неформальної освіти підлітків

ОЛЬГА ВЕСНЯНКА

Медіа-експерт проекту.
Правозахисниця, медіа-тренерка, журналістка.
Експертка Коаліції з протидії дискримінації, тренерка Курсу "Толерантність і недискримінація в роботі поліції" - у Києві, Одесі, Запоріжжі. Співавторка програм ромського радіо Chiriklo, співпрацює з ромським жіночим фондом «Чіріклі»

МАРІЯ ЯСЕНОВСЬКА

Координатор проекту у Харкові, експерт .
Президент Харківської обласної фундації «Громадська Альтернатива», експерт з прав людини, тренер Молодіжного Директорату Ради Європи, аналітик, фахівець з моніторингу прав людини

ОЛЕНА ГРАБОВСЬКА

Координатор проекту у Львові, експерт .
Голова Регіонального благодійного фонду «Резонанс» (Львів). Має досвід координації понад 30 проектів, спрямованих на розвиток громадянського суспільства в Україні, захист прав людини, правову просвіту громадян, розвиток місцевих громад

ДУМАЙДАН

Проект у співпраці з Українською
Гельсінською спілкою з прав людини

«ДУМАЙДАН-2017»

ГУРТУЙМОСЯ БІЛЯ ШАТРА ПОРОЗУМІННЯ»

Проект розпочався у січні 2017 року.

МЕТА ПРОЕКТУ:

визначення причин непорозуміння між людьми з різних етнічних груп та культурним бекграундом в суспільстві України, пошук шляхів їх усунення

СПІВОРГАНІЗАТОРИ ТА ПАРТНЕРИ:

Конгрес національних громад України,
Всеукраїнська спілка громадських організацій
«Конгрес Ромен України»

Міжнародний фонд «Відродження»

МБФ Ромський жіночий фонд «Чіріклі»

ГО Платформа для змін «Ре:Дизайн»

Асамблея національностей України

Рада національних спільнот України

Громадська організація «Центр Права»

Міжнародна громадська організація
«Інтернаціональний Союз»

Міжнародний фестиваль документального
кіно про права людини Docudays UA

Центр Української Культури та Мистецтв

Інститут педагогіки Національної
академії педагогічних наук України

**ЛЮТИЙ-
СЕРПЕНЬ
2017**

ДОКУМЕНТА

ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ ПРОЕКТУ:

ЛЮТИЙ-БЕРЕЗЕНЬ

Обговорення проблем непорозуміння в українському суспільстві, окреслення головних проблеми разом із описом ідеї, мети, завдань, інструментів в проекті резолюції

Розпочато створення «шатра порозуміння» з клаптиків різнокольорової матерії шляхом проведення майстер-класів разом із обговоренням теми порозуміння в нашому суспільстві та пошуку шляхів покращення ситуації

Презентація проекту резолюції, ідеї проекту та частини створеного на той час «шатра порозуміння» відбулася під час Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA 30 березня 2017 року

КВІТЕНЬ

Доопрацьовано резолюцію

Продовження створення «шатра порозуміння»

Подано та опубліковано на сайтах «Заяву щодо подій у Києві, які носять характер етнічних чисток»

ТРАВЕНЬ

Оголошено Всеукраїнський учнівський та студентський конкурс есе «Шляхи порозуміння». Отримано 28 робіт з різних міст України

Визначено 7 переможців конкурсу «Шляхи порозуміння»

Відбулося урочисте нагородження 18 липня в офісі омбудсману. Переможці отримали пам'ятні та цінні призи

Одна із переможців поїхала до дитячого табору «Джерела толерантності», де разом із майже сотнею дітей долучилася до створення «шатра порозуміння»

СЕРПЕНЬ І ДО СЬОГОДНІ

Проект виходить на фінішну пряму

CONTENT

1. About us	52
2. Our team	53
3. Non-formal education course	54
4. Sources of Tolerance	58
The content of the thematic days	63
Participating organizations	69
Feedback	70
Financial support of the project	71
5. European camp	72
The content of the thematic days	77
Participating organizations	85
Feedback	86
Financial support of the project	87
6. Tolerance clubs	89
7. «Dumaydan-2017: Gathering together in the tent of understanding» project in collaboration with Ukrainian Helsinki Human Rights Union	93
8. Analysis of data and development of recommendations against anti-Semitism and Romaphobia in Ukraine: equal rights and equal opportunities	97

BRIEFLY ON CECU

The Congress of Ethnic Communities of Ukraine (CECU) is an all-Ukrainian civic non-governmental organization that represents the interests of ethnic communities of Ukraine and was created for the purpose of uniting the efforts of ethnic communities in the field of minorities rights protection, preservation of culture and languages of national minorities, their integration into the civil society of Ukraine, education of the tolerance and counteraction to xenophobia.

Since 2002, the CECU has been engaged in projects for Ukrainian youth. Their goals were to educate people in the field of international and interreligious tolerance and to integrate young members of national minorities into Ukrainian civil society.

WORK AREAS

1. Information and analytics
2. Monitoring of xenophobia and racism in Ukraine
3. Education in the field of interethnic and interreligious tolerance for children and youth
4. Education on interethnic and interreligious tolerance for adults
5. Publishing activities

Facebook page:
facebook.com/kngukongress/

Our team

Tetyana Muratkina —
executive director of
the CECU

Joseph Zisels — executive Vice
President of the CECU

Ruslan Nechipurok —
project coordinator
of the CECU

Alfiya Shevchenko —
secretary of the CECU

Lyudmila Bondarenko —
project Manager of the
CECU, coordinator of
European Camp

Darina Zhivoglyadova —
coordinator of Kyiv Club of
Tolerance of CECU

Anna Klymenko —
coordinator of Kyiv Club
of Tolerance of CECU

NON-FORMAL EDUCATION COURSE

The Non-formal education course is intended to bring active young people from different regions of Ukraine to receive diverse information on the specifics of non-formal education in Ukraine and to fill the existing gaps because the new knowledge and knowledge aspirations are the foundation for the development of any society and every individual

The course is an educational platform for outlining problematic issues of various matters that will help to shape new competencies or reinforce existing ones, as the need for personal fulfillment, civic responsibility and professional work with children and adolescents.

COURSE IS AIMED AT:

- Development of non-formal education among active youth
- Strengthening of key competencies in the development of personal implementation, as well as mastering the educational tools in the fields of leadership, tolerance, anti-discrimination, human rights, the development of an active civic position in working with children and teenagers
- Formation of competent trainers for children and teenagers among ethnic communities of Ukraine
- Selection of trainers for children and teenagers on CECU projects

FORMS OF CONDUCTING CLASSES:

- Trainings
- Workshops
- Online-classes between modules

**FEBRUARY-
APRIL 2017**

COORDINATOR:
Tetyana Muratkina

COMPONENTS OF THE COURSE

MODULE 1

- the basics of didactics
- general methods of education
- the basics of a psychology of different age groups of children
- the basics of ethno pedagogy
- interactive learning technologies
- the basics of gender psychology, gender education
- the basics of working with children who experienced military actions, psychological aspects of children's posttraumatic stress
- search for internal resources

MODULE 2

- first aid
- emergency action plan
- development of a civic position and social responsibility of the person
- problems of bias/stereotypical perception of others, counteracting of discrimination and non-tolerant behavior

200
SUBMITTED
APPLICATIONS

60
SELECTED
PARTICIPANTS

35
WOMEN

25
MEN

MODULE 3

- methodological work on the programs and thematic days of CECU projects Sources of Tolerance and European camp

INVITED TRAINERS

Oleksiy Kavlak
Nelya Lavrynenko
Lyubov Zalyubivska
Yevgeniya Kovalyova
Dana Nechiporuk
Tamara Martsenyuk
Yaroslava Muzichenko

Maryna Vostrova
Mariya Nazarova
Tetyana Sanina
Leonid Nikolayev
Nataliya Bakulina
Anastasiya Medko

Tsibochkina Violetta
Igor Koliushko
Igor Kovalyk
Nataliya Kryvda
Oleksandr Demyanchuk
Oleksandra Matviychuk

SOURCES OF TOLERANCE

The project of children's international camp «Sources of Tolerance» was created in 2002.

Children and teenagers from different ethnic communities and denominations from different regions, including conflict zone in the East of Ukraine, rest together and learn how to overcome stereotypes, adequately present themselves and their culture, understand each other and interact in their area, in the country and around the world.

«SOURCES OF TOLERANCE» GOALS

- Formation of a civic identity based on the principles of European democratic values
- Understanding the value of dialogue and cultural diversity (respect and recognition of equality, mutual understanding between ethnic communities, religions, acceptance of cultural differences)
- Overcoming stereotypical thinking
- Increasing level of tolerance among the participants
- Learning of non-conflict forms of interaction
- Formation of future leaders of ethnic communities and regional communities
- Motivation to learn and preserve historical and cultural heritage of the ethnic community in Ukraine as an integral part of the history and culture of our country and the world
- Deepening the communication skills, critical thinking, independence of judgments, team work and social responsibility
- Modeling the successful situations for the community development and civil society of the country

facebook.com/sourcesoftolerance

THE PROJECT INCLUDES

«SOURCES OF TOLERANCE.
FOR YOUNGER CHILDREN»

8-12 years old
July 04 — 15, 2017

«SOURCES OF TOLERANCE.
FOR TEENAGERS»

13-16 years old
July 19 — 30, 2017

VENUE

The project venue is constantly changing, so the participants of the project could experience the variety of our country's regions. In 2017, the «Sources of Tolerance» was held in Lviv region, guesthouse «Slavskiy».

250
PARTICIPANTS

from Ukrainian, Jewish, Polish, German, Lithuanian, Greek, Armenian, Romanian, Bulgarian, Crimean Tatar, Russian community

54
TRAINERS

of two teams —
creative, skillful,
caring for children

GUIDEBOOK

A methodological group has developed a guidebook for conducting team exercises for an introduction, team formation, development of trust, formation of identity, exercises to express feelings and emotions, exercises to develop a sense of friendship, responsibility, and understanding of other's needs.

The guidebook was a friendly adviser for trainers in conducting team classes and developing a ethnic identity.

It was composed by Muratkina Tetiyana, Nechiporuk Ruslan, Bondarenko Lyudmila, Muzychenko Yaroslava.

TYPICAL DAY OF SOURCES OF TOLERANCE CAMP_2017

08:00 – Waking up

08:45 – Morning workout / Presentation of the day,
introduction to the topic

09:00 – Breakfast

10:00 – ETHNIC SECTION

Includes interactive lessons:
workshops, discussions, flashmobs,
work with audio/video materials

12:30 – Free time

13:00 – Lunch

14:00 – Rest / Swimming pool

15:00 – Team classes

16:00 – WORKSHOPS

Theatre, singing, archery, handmade,
choreography, drawing, psychology,
cold porcelain, sport

18:00 – Preparation for the evening event

19:00 – Dinner

20:00 – Evening event and Disco

22:00 – Feedback in the groups

23:15 – Staff meeting of the camp team

CONTENT OF THEMATIC DAYS

CRIMEAN TATAR DAY

July 5th, young participants of the camp plunged into the diverse culture of the Crimean Tatars. The main idea of the day was to visit the interactive museum of Crimea. Each location was devoted to a separate city, in particular: Bakhchisarai, where children were able to listen to the Crimean Tatar legends and fairy tales, while enjoying the fragrant Baklava and cacao, together mastered the art of the Crimean Tatar ethnic ornament in the city of Kerch, tried national costumes in the city of Eski Kirim, and sung ethnic songs together in the city of Kafa. The tour ended in the city of Gezlyov where everyone danced Haitarma.

ROMANIAN DAY

July 11th was devoted to the national Romanian holiday — Dragobethe, the day of lovers. Everyone had the opportunity to write a postcard of love declaration written in Romanian language, to find the soulmate using ethnic beliefs, to dance the traditional dance with a broom and sing the songs.

ARMENIAN DAY/GREEK DAY

July 24th was a day of theatrical transformations and festival in the camp for teenagers. The participants found out about Sergey Paradzhanov, Charle Aznaur, Olexander Harutyunyan, Vanush Hanemeryan, Ivan Ayvazovsky, talked about their contribution to the culture of Ukraine.

10th of July, July, a tour to the city of Lviv was organized for the younger children. The children had a very energetic and interesting quest to the Armenian and Greek sites of Lviv. As part of the tasks they were singing the lyrical songs, translating their name into Greek or finding the Greek roots there. They attended the palace of the famous merchant Konstantin Kornyakta and looked for the Greek and the Armenian architecture on the streets of Lviv. There was also a dancing flash mob in front of the Lviv Opera House dedicated to the Lviv Greek community, joined by a number of Lviv citizens.

LITHUANIAN DAY

July 9th was the day of the feast of Lithuanian ethnic holidays and festivities, such as Kaledos, Yoninis, Uzhgavinis, Atvelikos. The result of the day was the throwing of wreaths and a general roundelay.

POLISH DAY

For teenagers, it started on July 25th, as a traditional Polish fairy tale that introduced the features of the language and its interesting facts. The evening event was at the same time a quest, a puzzle and a creative workshop, resulting in the drawing of a map of Poland and Ukraine.

Younger children, on July 8th, found out about cultural traits of Poles residing in the territory of Ukraine, with their traditional dishes, costumes, songs and dances. The main motto of the day was an indivisible connection and mutual influence of Polish and Ukrainian culture.

DAY OF RUSSIAN CULTURE IN UKRAINE

July 23rd was remembered by delicious delicacies — pancakes, as well as a new perspective of the familiar characters of the Russian fairy tales and folk songs. In the evening, the children performed a «The Princess Frog» fairy tale in the form of a western, fantasy, action film, melodrama, etc. The day ended with the flashback — the Disco music from 90's.

ROMAN DAY

On July 12, all younger children became representatives of the Roma community. They tasted the national dishes, tried roman costumes and performed soul romances, learned how to understand the language by watching the folk cartoons.

On July 27th, an important aspect of the day for teenagers was a discussion of current challenges that representatives of the Roma community face in Ukraine. The participants immersed into the history and its terrible page, the genocide of the Roma, trying to overcome the existing stereotypes about the ethnic Roma community. The end of the day was a bright action of the common dance in the form of a Roma wheel, a national emblem of the Roma people.

BULGARIAN DAY

On this day, on July 13th, the younger children visited Tricky Peter, the hero of Bulgarian fairy-tales and legends, who hospitably treated everyone with the sweets and talked about the traits of Bulgarian culture, Bulgarian way of living and family values. The end of the day was marked by the staging of Bulgarian folk tales.

On July 20th, the teenagers discussed historical aspects of the appearance of Bulgarians in the territory of modern Ukraine, tracked the whole historical path of Bulgarian community development in our country, found out about national cuisine and learned the cultural features of Bulgarians and Ukrainians. The day ended with the creation of a live map of Ukraine and Bulgaria.

JEWISH DAY

For the younger children, the day of July 7th was devoted to familiarizing with the traditions of Jews in Ukraine through Jewish holidays, traditional cuisine, costumes, songs and dances, making them closer and more understandable. In the evening, the whole camp traditionally celebrated Shabbat, according to the Jewish tradition, with candles, grape juice and traditional challahs.

For teenagers the day of July 21st began with a morning dance with a contemporary Jewish music. The flag of Israel was carried while the Israeli anthem Hatikvah was playing. Among the educational locations were: Chuppah — a traditional Jewish wedding, Shabbat, where everyone learned how to bake halis. Children were particularly interested in the classes about main symbols of the Jewish people: Torah, Menorah, Siddur and Kippah. They learned the songs as «Hava Nagila» and «Toda», and enthusiastically danced «Adama Veshamaim».

GERMAN DAY

On July 8th, the younger children along with trainers were able to immerse into the culture of the Germans in Ukraine, to learn the songs and dances, take part in the debates, and learn more about German art and hand-painted the fragments of Berlin Wall. In the evening, the camp participants performed Germans and showed their theatrical comics scenes. The end of the day was marked by a Disco with kvass and sausages.

UKRAINIAN DAY

Ukrainian day is always one of the brightest and unforgettable ones because it's the day when representatives of all ethnic communities living in Ukraine unite under the single slogan «Our dear Homeland».

On July 6th, the younger children immersed into the world of outstanding Ukrainian inventors who influenced the course of world history. They discussed the topic of the Cossack State, decorated the gingerbread with traditional ornaments and finished the day singing contemporary Ukrainian songs.

For teenagers, the topic of the day day on July 28th was «The prominent cultural figures of the 20th century». Les Kurbas, Mikhail Semenko and others have become closer to the teens thanks to the exciting world of their creativity. In the evening the participants of «Source of Tolerance» presented a collection of little-known poetry by Mikhail Semenko with their own creative design.

PARTICIPATING ORGANIZATIONS

Personality Development Center Training BOX (trainings, workshops, coaching) | facebook.com/trainingbox.ua

Carbon Service, ArtBuk Publishing House | yagallery.com/publishing

Academy of Ukrainian Press | aup.com.ua

Heinrich Boll Fund in Ukraine
and Publishing House «Vydavnytstvo» | vydavnytstvo.com

UNITED for Intercultural Action European network against nationalism, racism, fascism and in support of migrants and refugees | unitedagainstracism.org

Lviv City Council,
«Administration of the mayor» Department | city-adm.lviv.ua

«All-Ukrainian Assembly of the Tatars» NGO

Assembly of Nationalities of Ukraine | assembly.org.ua

Ukrainian Helsinki Human Rights Union | helsinki.org.ua

Union of Ural Peoples of Ukraine

Lviv State Academic Opera and Ballet Theatre
of Solomiya Krushelnytska | opera.lviv.ua

Kyiv Armenian community | kievao.com.ua

The Union of Roma civic organizations «Roma Council of Ukraine»

Council of national communities of Ukraine | radaspilnot.org.ua

All-Ukrainian Union of NGOs «Congress of Roma of Ukraine»

Western Ukrainian Greek National Cultural Association
named after K. Korniyaktos

YANA TKALENKO
(5th team, 16 years old)

I will miss everyone again. Everything was right and worked well thanks to all those who took part.

IRINA KOROL
(3rd team, 10 years old)

Every year, I'm waiting for the beginning of the summer, not because of a good weather and lack of school, but because I know for sure that the beginning of the «Sources of Tolerance» camp is coming soon.

DASHA PYLYPENKO
(3rd team, 14 years old)

I wish I could return to the first day of the camp and live through all of this again! I miss the girls from my room so much, we could talk on any topic! I miss our trainers who were the best and made our team so friendly. I miss the discos and feedbacks. This camp has become very close to me, I learned a lot and redefined many things. I'm looking forward to the next one and I miss everyone.

VOLOSHINA ALEVTINA
(5th team, 12 years old)

This is my favorite camp, every year the brightest children and trainers come here, it's a pity it ends so quickly, but I know for sure that next year I will definitely come again.

**SOURCES OF TOLERANCE PROJECT IMPLEMENTED BY
CONGRESS OF ETHNIC COMMUNITIES OF UKRAINE
WITH THE FINANCIAL SUPPORT OF**

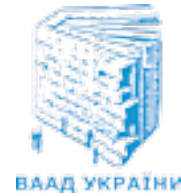
INTERNATIONAL
«RENAISSANCE» FOUNDATION

KYIV OFFICE OF THE
EURO-ASIAN JEWISH CONGRESS

ASSOCIATION OF JEWISH ORGANIZATIONS
AND COMMUNITIES OF UKRAINE

INFOPULS LTD

CHARITABLE CONTRIBUTIONS OF PARENTS

EUROPEAN CAMP

is an educational environment, the main purpose of which is to form young generation in regard to democratic values.

The project provides participants with an extraordinary experience of immersion in the thematic days of the camp - important aspects of European life, the opportunity to explore the best western practices for their implementation in our own environment.

The educational program in the form of workshops, thematic locations, teamwork, living libraries and tours shows the diversity of relevant problems and challenges of the modern world.

EUROPEAN CAMP

WHAT'S IT ALL ABOUT?

- The diversity of European political life, principles of democracy
- Human rights, anti-discrimination
- Tools of media literacy, skill of orientation in the information space
- Environmental awareness — a responsible attitude towards the natural resources, counteraction to consumerism
- Learning of non-conflict forms of interaction
- Financial literacy, creation of innovative socially useful start-ups
- Critical thinking, independence of thoughts, curiosity
- Civic activism and solidarity — formation of an active citizen consciousness, readiness to take responsibility
- Team work

facebook.com/europeancampua

QUOTE OF «EURO CAMP-2017» PARTICIPANT:

We are taught the
behavior patterns of
a European citizen

PARTICIPANTS PLACE OF ORIGIN:

- IDP participants from Donetsk and Luhansk regions
- the front-line zone — Marinka, Krasnogorsk
- Kyiv region
- Khmelnytsky region
- Dnipro region
- Chernivtsi region
- Lviv region
- Rivne region
- Kharkiv region
- Participants from Transnistria (Tiraspol)
- Participants from Abkhazia (Zugdidi, Tagili)

106
PARTICIPANTS

with high motivation
for the new discoveries
and knowledge

29
TRAINERS

project team — courageous, smart,
ready for changes, with a good
sense of humor, the synergy that
helped to implement the project.

GUIDEBOOK

In 2017 the «Methodical Guide for Trainers» was prepared for the European camp. It includes the exercises for each day according to the group dynamics.

It was composed by Bondarenko Lyudmyla, Muratkina Tetyana, Nechiporuk Ruslan.

TYPICAL DAY OF THE EUROPEAN CAMP

08:00 – Waking up

08:45 – Morning workout / Presentation of the day,
introduction to the topic

09:00 – Breakfast

10:00 – **TEAMWORK**

Teamwork allows to create a trustworthy and safe atmosphere where every participant could find a place and create friendly relationships with peers and trainers. It helps to feel the camp life and discover the relevant social processes in the form of a game

11:30 – **THEMATIC LOCATIONS**

Educational locations in the interactive form (discussions, games, forum-theater, brainstorming, usage of audio/ visual materials, etc.) that help to create the content of the thematic day

13:00 – Lunch

14:00 – Rest / Swimming pool

15:00 – **WORKSHOPS**

17:00 – Free time/communication

19:00 – Dinner

20:00 – Evening event

21:00 – Disco/ Movie Discussion on the Day Topic

22:00 – Feedback in the groups

The Feedback provides the opportunity to reflect upon the gained experience and share the impressions, thoughts and suggestions

23:15 – Staff meeting of the camp team

Musical workshop
Debates
Hand made
Eristic, the art of
conducting a discussion
English language in games
Board games
Theatrical art
Archery
Art of literature
Cinema
Decoration workshop
Krav Maga/Workout
Do it yourself. Stencils
for eco-bags
Sport
Psychological workshop
Choreography

SCHEDULE OF THEMATIC DAYS. CONTENT

THE OPENING DAY (4.08.2017)

Responsible person: Muratkina Tetyana

DAY CHRONICLES:

- Arrival in Slavske. Acquaintance with the trainers team and camp territory
- Teamwork and teambuilding
- Kaleidoscope of thematic days: presentation of the interesting things prepared by the camp team
- «European camp» is officially open :)

DEMOCRACY DAY (5.08.2017)

Responsible people: Sasin Vladislav, Kit Anastasia, Homa Vsevolod

THE MAIN IDEA OF THE DAY: immersing in the diversity of the political life of Europe, studying the evolution of the world democracy doctrines, getting to know the principles of democracy. Preparation for the Parliamentary Election Day

DAY CHRONICLES:

- Team game «The Island»
- «Principles of Democracy» quest
- Thematic Locations «Political Ideas in Europe»
  - Socialism
  - Conservatism   - Social democracy
  - Liberalism   - Radicalism
- Thematic workshop «Debates» (Anastasiya Kit and invited guest Andrey Ivanitsky)
- Evening Talk show with controversial representatives of different political trends

HUMAN RIGHTS DAY (7.08.2017)

Responsible people: Sulyalina Mariya, Nechiporuk Ruslan

MAIN IDEA OF THE DAY:

telling participants the history of Human Rights formation, the Universal Declaration of Human Rights, basic terminology. Discussion on the importance of non-discrimination in the Human Rights system.

DAY CHRONICLES:

Thematic Educational Locations:

- Why do we need Human Rights • Jury
- Human Rights History • Human Rights Dictionary
- Non-discrimination

Tour and Discussion of the educational exhibition of NGO «MART» «Everyone has the right to know her or his rights»

ECOLOGY DAY (8.08.2017)

Responsible people: Zhdanova Darina, Knyzhnyi Andriy

MAIN IDEA OF THE DAY: responsible attitude to the natural resources, resisting consumerism and waste accumulation, formation of conscious ecological thinking.

DAY CHRONICLES:

Thematic work in the groups. Topics:

- Paper • Plastic • Organics
- Zero Waste • Water

Thematic workshops:

- Ecology of relationships, culture of consent
- Non-violent communication, Marshall Rosenberg
- Ethics, work compliments and constructive criticism

MEDIA LITERACY DAY (9.08.2017)

Responsible people: Bondarenko Lyudmyla, Klimenko Anna, Istomina Ilona, Zhivoglyadovaya Daryna

MAIN IDEA OF THE DAY: formation of the participants' ability to navigate in the diversity of informational space; development of critical thinking, development of analytical skills; education of people who can effectively support the communication in the modern world.

DAY CHRONICLES:

Participants were able to visit the following thematic educational locations:

- Advertising everything • Propaganda and new media
- True or fake? • The way of news article
- Security of social networks

Thematic educational master classes:

- We are the editors • Creating your own ad
- No hate speech movement, Council of Europe
- Having an Instagram

SOCIAL INCLUSION DAY. PART I (10.08.2017)

Responsible people: Knyzhnyi Andriy, Zhdanova Daryna, Korsakova Olexandra

MAIN IDEA OF THE DAY: awareness of the importance of solidarity and public activity, embracing otherness, assistance to the vulnerable social groups and creation of an inclusive space; discussing the factors that cause the marginalization of certain groups, and what we can do to create an inclusive society.

DAY CHRONICLES:

- Psychological activity in teams «Choose Your Friend» with Reflection and Discussion
- Living library with invited guests:
  - «Stories from (not) home» (stories from nursery homes and assistance to elderly people)
  - «Invisible People» (a book on assistance to the unemployed told by an activist of the NGO «Youth for Peace»)
  - «Former prisoner» (personal story of the struggle told by a former prisoner)
  - «People we do not think about» (a book on volunteering as a form of activism)
- «Blindsight» (a book told by activists of Ukrainian bicycle race involving blind people "I see! I can! I'll help!")

SOCIAL INCLUSION DAY. PART II (11.08.2017)**TRIP TO THE SOCIAL INSTITUTIONS OF LVIV CITY**

Responsible people: Muratkina Tetyana,
Bondarenko Lyudmyla

DAY CHRONICLES:

Trip to the social institutions of Lviv:

- Lviv City Non-governmental Organization «Community of Mutual Aid "Emaus-Oselya"»
- Rehabilitation center «Doroga» (rehabilitation of drug addicts)
- Lviv animal shelter «Lion»
- Lviv Regional Center of Blood
- Lviv nursery home

START UP AND NON-FORMAL EDUCATION DAY (12.08.2017)

Responsible people: Zhukova Nataliya, Bezpalyuk Andriy

MAIN IDEA OF THE DAY: familiarizing participants with examples of successful startups, providing resources for development, showing the opportunities that make the world better; awareness of opportunities for non-formal education; getting to know the inalienable competences of a person in the modern world.

THE GOAL: is to inspire participants, so they can grasp their ideas and to learn how to turn them into reality, motivate participants to become the driving force of the progress in the society.

DAY CHRONICLES:

Educational locations:

- Civil activism
- Online activism
- Professions of the future
- Informal education

Thematic master classes:

- filling the project application forms
- writing successful motivational letters, CV
- startup cases and crowdfunding

Creating business startups ideas and social business projects. The best social ideas were financially supported by the CECU and were implemented by their authors.

CULTURE AND RELIGION DAY (13.08.2017)

Responsible people: Provozin Annastasiya, Straister Daria, Verstak Dana, Abdulgazieva Gulnara, Mironov Olexander

MAIN IDEA OF THE DAY: disclosing features of the historical retrospective of European culture and understanding the role of religion as a significant factor in the development of the entire European civilization.

DAY CHRONICLES:

- Work in groups. Subject: Primitive State
- Educational topics
  1. Antiquity. Topics:
    - Ancient mythology
    - Holiday in honor of the god Dionysus
    - Ancient Democracy
    - Philosophy and asceticism
    - Public speaking
    - Women in the Ancient World
  2. Medieval Fair and Dances
  3. Culture of XX Century. Locations:
    - XX Century Fashion
    - Impressionism / expressionism through the Music and Fine Arts
    - Charlie Chaplin: The Epoch of Silent Cinema
    - Why there are so few great female artists?
    - Globalization and culture: collision
    - Space exploration
- Evening Event in the form of Venetian Carnival with masks

SELF-GOVERNMENT DAY (14.08.2017)

MAIN IDEA OF THE DAY: providing participants with a practical platform to create their own effective parliament «EC-2017», providing practical power for the reflection and implementation of the participants' proposals, the importance of awareness of responsibility toward voters, and the ability to practice teamwork.

DAY CHRONICLES:

- Presentation of a day plan by the Parliament of the EuroCamp
- Creating an opposition and a new plan of the day
- Harmonization of the new program and its implementation by participants. Locations:
  - What? Where? When?
  - Living library organized by camp participants
  - Trip to the mountains
- Organizing a home concert

FINAL DAY (14.08.2017)

Responsible people: Muratkina Tetyana, Nechiporuk Ruslan, Bondarenko Lyudmyla

MAIN IDEA OF THE DAY: summing up, analysis of experience, plans for the future.

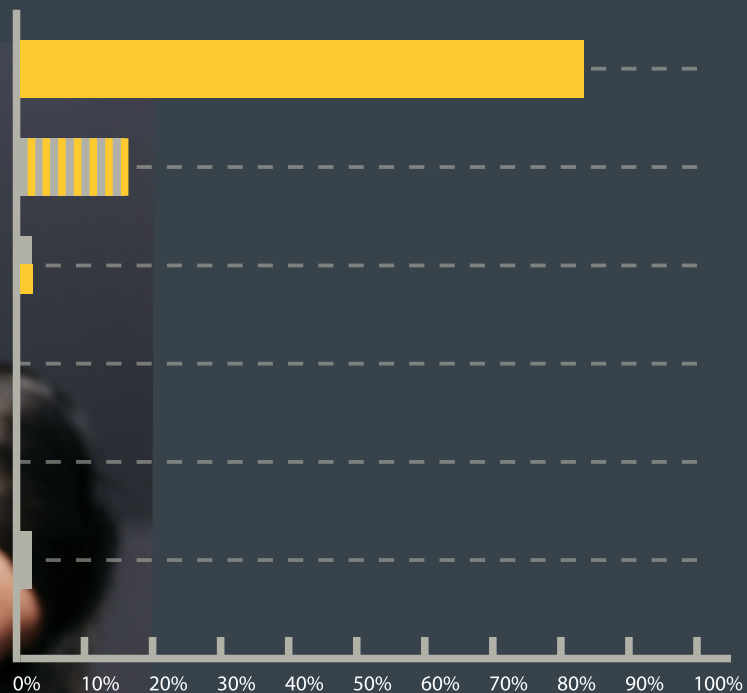
DAY CHRONICLES:

- Team reflections, plans for the future
- Team meeting with Josef Zisels (author of the idea of the educational project «European camp»)
- Departure from the hotel
- Coming back home

Publication from the feedback form of the «European camp» participants (survey was conducted by the Representation of Konrad Adenauer Foundation in Ukraine in cooperation with the CEUCU).

HOW WOULD YOU EVALUATE THE CONTENT OF THE EVENT?

Excellent	82,14%	46 participants
Good	14,29%	8 participants
Average	1,79%	1 participant
Bad	0,00%	0 participants
Very bad	0,00%	0 participants
No data	1,79%	1 participant

PARTICIPATING ORGANIZATIONS

Non-governmental organization MART | mart-ngo.org.ua
Traveling exhibition «Everyone has the right to know their rights»

NGO «Youth for Peace» | peaceblog.co
Activists are living libraries

All-Ukrainian bicycle ride with the participation of blind people
«I see! I can! I'll help!» | www.facebook.com/iseeua
Activists are living libraries

Lviv City Non-governmental Organization
«Community of Mutual Aid «Emaus-Oselya» | emaus-oselya.org/ua

Rehabilitation center «Doroga» (rehabilitation of drug addicts) | doroga.032.ua

Lviv animal shelter «Lion» | facebook.com/lvivlkplev

Lviv Regional Center of Blood

Lviv geriatric orphanage

Center for personal development (trainings, workshops, coaching)
Training BOX | facebook.com/trainingbox.ua
Training for trainers

ArtBuk Publishing House | yagallery.com/publishing
Exhibition «The characters of Ukraine. Posters Portraits»

Academy of Ukrainian Press | aup.com.ua
The «European camp-2017» provided educational and methodological materials on media literacy, human rights and journalism for trainers and high-quality program development

Heinrich Boll Fund in Ukraine and Publishing House «Vydavnytstvo»
50 copies of the «Maya and her mom» book by Larisa Denisenko were given
for the participants of the «EuroCamp-2017» project | vydavnytstvo.com

UNITED for Intercultural Action European network against nationalism, racism, fascism
and in support of migrants and refugees | unitedagainstracism.org
The Congress of Ethnic Communities of Ukraine as a member of the UNITED European
Network was provided by the educational materials on human rights and anti-discrimination

SVYAT ONUFRİK
Kyiv

Frankly speaking, I didn't expect the schedule of the days to be so diverse and systematic. I remember every day in its own way, but the main thing is that the camp is so useful for teenagers because the camp also makes it possible to refresh your knowledge in an interactive and interesting form. Thanks to all of the organizers and trainers, I'm looking forward to the next camp!

SASHA ZHURAVEL
Donetsk-Lviv

The team of trainers made a small planet for us that was called EuroCamp. Here I've got a lot of impressions, new acquaintances and incredible experience, but the most powerful was that feeling of motivation. Here I felt like a part of a big family where you always know that you will be heard. You are never afraid to put forward your craziest ideas here. This camp charged me with energy for the entire next academic year. I would like to say a great thank you to all those who created this world for us

VSEVOLOD PROKOPENKO
Kyiv

Since it was the first camp for me, I've got quite good memories, so I would like to say that if you want a non-standard approach, it is likely that you will enjoy it

**«EUROPEAN CAMP» PROJECT IMPLEMENTED BY
CONGRESS OF ETHNIC COMMUNITIES OF UKRAINE
WITH THE FINANCIAL SUPPORT OF:**

**REPRESENTATION OF THE
KONRAD ADENAUER FOUNDATION
IN UKRAINE**

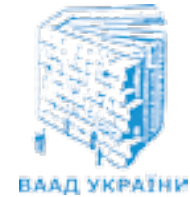
**DEMOCRACY FOUNDATION
EMBASSY OF THE USA IN UKRAINE**

**KYIV OFFICE OF THE
EURO-ASIAN JEWISH CONGRESS**

**ASSOCIATION OF JEWISH ORGANIZATIONS
AND COMMUNITIES OF UKRAINE**

INFOPULS LTD

infopulse

CHARITABLE CONTRIBUTIONS OF PARENTS

TOLERANCE CLUBS

Tolerance clubs are one of the long-term projects of the CECU in Ukraine, Moldova and Georgia. They appeared in 2005. Clubs have special atmosphere, they are a platform for communication among children, adolescents, and youth, with interesting meetings and classes the participants have the opportunity to expand their horizons and create a system of values and priorities.

Coordinator of Tolerance Clubs:
Until November 2017 — Kira Kreiderman
December 2017 — present — Tetyana Muratkina

TASKS OF THE NETWORK OF TOLERANCE CLUBS:

- To create a safe and comfortable atmosphere for participants
- To promote the development of a civic position and active reactions to the actual challenges in the society
- To form social responsibility of children, adolescents and young people based on the European values
- To teach respect for national, cultural, religious pluralism and tolerance
- To create conditions for the formation of a civic identity on the basis of European democratic values (being responsible to people and the country, understanding rights, interests and needs of "others", that implies the ability to make choices according to citizen's position)
- To improve the skills of critical, creative and analytical thinking

KYIV

(coordinators: Pochayevets Olena in 2016-2017, Klymenko Anna and Zhivoglyadova Daryna in 2017) in cooperation with the Polish Center of Kyiv-Mohyla Academy

facebook.com/kievtoleranceclub

NETWORK OF CLUBS

Chisinau (coordinator Polyakova O.) in cooperation with the center for non-formal education «Diversitate» and Jewish Cultural Center «Kedem»

Kropivnitsky (coordinators Shestakova L. and Kozynets O.) in cooperation with the Civil organization «Flora»

Lviv (coordinator Pelehata K.) in cooperation with the Consulate of the State of Israel

Lutsk (coordinator Tkacheva M.) in cooperation with «Innerspace» co-working

Tbilisi (coordinator Chuchulasvili E.) in cooperation with NGO «Center for Participation and Development»

Chernivtsi (coordinator Bauer O.) in cooperation with NGO «Eco-Culture»

Khmelnysky (coordinator Cheglakova A.) in cooperation with the charitable fund «XENA» and universal scientific library of Khmelnytsky region

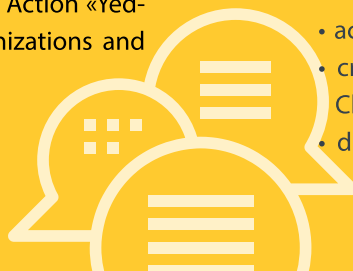
FORMS OF CONDUCTING CLASSES

- working with texts
- working with the visual sources: drawings, photos, videos, music, artwork, etc.
- living library (for example, Kyiv Club books about the choice of professions that allowed the participants to get acquainted with adults from Ukraine and Germany and their choice of the professions)
- art lessons (the important direction of Lviv Club is «understanding the difference of cultures» through art, acquaintance with the city and people)
- flash mobs and classes on civic activism (the «Tree of Tolerance» and «Lingva-Fest» in the Chernivtsi Club)
- Interactive classes on human rights topic (Kropivnitsky Club)
- theatrical and art festivals (Lutsk)
- charity marathons (Tbilisi Club participated in the charity marathon «Wings for life World Run 2017»)

FEBRUARY 2017 seminar on strategic and operational work planning of Interregional network of Tolerance Clubs for teenagers — in Ukraine, Moldova, Georgia with the support of «The Initiative Center to Support Social Action «Yednannia» and Association of Jewish Organizations and Communities of Ukraine

AS A RESULT:

- acquaintance between the Club Coordinators
- creation of a strategic vision of the Clubs common future
- development of a communication strategy

PORTRAIT OF THE CLUB GRADUATE

- cooking workshops (for example, the creation of «pretzels of unity» or sandwiches in form of flags to the session on stereotypes associated with the representatives of different country/ culture - Khmelnytsky Club)
- exhibitions and creation of art space
- tours and excursions

- leader of thoughts
- knows what tolerance is and shares this value with the society
- is open to the something new
- knows how to conduct a dialogue, to negotiate
- collaborates with a team
- takes responsibility
- is able to communicate with different people
- shares democratic and universal human values, human rights, equality
- preserves the values of his or her own culture and tradition
- is open to the culture and traditions of others
- is an active part of his or her society

**«ANALYSIS OF DATA AND
RECOMMENDATIONS DEVELOPMENT
FOR COMBATING OF ANTI-SEMITISM
AND ROMAPHOBIA IN UKRAINE:
FOR EQUAL RIGHTS AND EQUAL
OPPORTUNITIES»**

In January 2017, the Congress of Ethnic Communities of Ukraine began to implement the project of monitoring of research and practices of counteraction to anti-Semitism and Romaphobia.

CONTENT OF THE PROJECT:

The project analyzes the factors that can influence the manifestation of anti-Semitism and Romaphobia, in particular, in terms of existing legislation, media policy, social processes, implementation of existing strategies and programs, and practices for preventing and reacting to such manifestations

The project will demonstrate the real scale of the anti-Semitism and Romaphobia, problems in Ukraine and will reach the attention of the authorities and the general public.

PROJECT EVENTS INCLUDE:

- Advanced analysis of Ukrainian legislation in counteraction to discrimination and xenophobia (in relation to Jewish representatives and the Roma community as well)
- Gathering materials on the manifestations of anti-Semitism and Romaphobia, or their prevention
- Analysis of existing research, strategies, projects and programs on the project subject
- Analysis of the hate speech in the media
- In-depth interviews with the leaders of Jewish and Roma communities, as well as representatives of related NGOs
- Organization of roundtables in Lviv, Kharkiv and Kiev to discuss the current project issues with the civil society and present the reports.

THE FOCUS OF THE PROJECT

is to highlight the real facts and develop the most specific and effective recommendations for different target groups that have real impact on the problem solving

RECOMMENDATIONS ON THE GROUND OF MONITORING RESULTS WILL BE PREPARED FOR

- State authorities
- Law enforcement agencies
- Educational institutions
- Non-governmental organizations
- Media
- Human rights defenders
- Donor organizations

Preliminary discussion of monitoring results and recommendations text of experts and community representatives is scheduled for September-November, 2017 in Lviv, Kharkiv, and Kyiv

The summary report will be discussed and published according to the results of previous recommendations with a presentation in January 2017

PROJECT TEAM

VYACHESLAV LIKHACHEV

Chief Expert of the Project
Head of the National Minorities Human Rights
Group of the Euro-Asian Jewish Congress

LYUDMYLA BONDARENKO

Chief Project Coordinator
Manager of Education Projects of Congress
of Ethnic Communities of Ukraine. Trainer of
informal education for teenagers

OLGA VESNYANKA

Media expert of the project
Human rights defender, media trainer, journalist.
Expert of Coalition Against Discrimination, trainer of
the «Tolerance and Non-Discrimination in the police
work» course - in Kyiv, Odessa, Zaporizhia. Co-author
of the Roma Chiriklo Radio, collaborates with Roma
Women's Foundation «Cherikli»

MARIA YASENOVSKA

Project Coordinator in Kharkiv, expert
The President of Kharkiv Regional Foundation
«Civil Alternative», human rights expert, trainer of
Youth Directorate of the European Council, analyst,
specialist in human rights monitoring

OLENA HRABOVSKA

Project Coordinator in Lviv, expert
Head of the Regional Charitable Fund «Resonance»
(Lviv). Coordination experience of more than 30
projects aimed at the development of civil society in
Ukraine, protection of human rights, legal education
of citizens, development of local communities

DUMAYDAN

Project in collaboration with
Ukrainian Helsinki Human Rights Union

«DUMAYDAN-2017»

GATHERING TOGETHER IN THE TENT OF UNDERSTANDING»

The project was started in January 2017

THE PROJECT GOAL:

determining the causes of misunderstanding between people of different ethnic groups and cultural backgrounds in Ukrainian society, searching for the ways to eliminate misunderstandings.

CO-ORGANIZERS AND PARTNERS:

Congress of Ethnic Communities of Ukraine

All-Ukrainian Union of NGO
«Congress of the Romain of Ukraine»

«International Renaissance Foundation»

ICF Roman Women's Fund «Chirikli»

NGO Platform for Changes «Re:Design»

Assembly of Nationalities of Ukraine

Council of National Communities of Ukraine

NGO «Center of Law»

International Public Organization
«International Union»

International Documentary Festival on
human rights «Docudays UA»

Center for Ukrainian Culture and Arts

Institute of Pedagogy of the National Academy
of Pedagogical Sciences of Ukraine

**FEBRUARY-
AUGUST
2017**

DUJUMA

STAGES OF THE PROJECT:

FEBRUARY-MARCH

Discussion of the problems of misunderstandings in Ukrainian society, outlining main problems together with the description of the idea, purpose, tasks, tools in draft resolution

The «tent of understanding» was created from the patches of colorful fabrics by conducting workshops and discussions of topics like as peaceful communication in our society and finding ways to improve the situation

The presentation of the resolution, project idea and parts of existing «tent of understanding» took place during the International Human Rights Documentary Film Festival Docudays UA on March 30, 2017

APRIL

Finalizing resolution

Continuation of «Tent of understanding» creation

Publication of the «Report on the Kyiv events that look like ethnic cleansing»

MAY

The announcement of All-Ukrainian student essay contest «Ways of Understanding». 28 works have been received from different cities of Ukraine

Seven winners are selected

The solemn awarding ceremony took place on July 18th in the office of the ombudsman. The winners got memorable and valuable prizes

One of the winners went to the children's camp «Sources of Tolerance» where along with hundred children joined the creation of «Tent of understanding»

AUGUST UNTIL TODAY

The project is on the finish line

Текст звіту:
Тетяна Мураткіна
Людмила Бондаренко
Руслан Нечипорук

Верстка та дизайн:
Дана Верстак

Коректор української версії:
Ярослава Музиченко

Перекладач на англійську:
Антоніна Смірнова

Коректор англійської версії:
Кирило Данильченко

Відповідальна за випуск:
Тетяна Мураткіна